

CEB, 24

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-1257 din 03.03.2022

La nr. 41 din 14.02.2022

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 5 (cinci) file.

Director

Iulian RUSU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>545</u>		
"04"	<u>03</u>	<u>2022</u>
Org		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/7769 din 01.03.2022

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.105/2003 privind protecția consumatorilor (art.6, art.9 ș.a.)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul, iar autori nemijlociți sunt Deputații în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, „Obiectivul prezentului proiect de lege este de a motiva și responsabiliza agenții economici să ofere bonurile de casă, astfel să respecte legislația fiscală, achitând onest toate impozitele și taxele fiscale ce se impun, la bugetul de stat. Pe de altă parte, acesta vine în ajutorul consumatorilor să-și revendice și să-și protejeze drepturile de consumator în cazul unor eventuale reclamații. Ori, conform legislației în vigoare, consumatorul poate revendica reclamații doar în cazul prezentării unui act justificativ (bonul fiscal) care confirmă procurarea unui serviciu sau produs. În lipsa acestuia, reclamațiile nu pot fi examinate și soluționate. Prin urmare înmânarea bonului de casă, oferă un suport juridic în protecția drepturilor consumatorilor”.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor. În acest sens, dreptul consumatorilor de a nu achita contravaloarea serviciului de transport rutier de persoane în regim de taxi, în cazul neînțelegerii sau neînțelegerii de către conducătorul auto a bonului de casă pe suport de hârtie și/sau în formă electronică se extinde asupra tuturor consumatorilor în cazul tuturor procurărilor de bunuri și servicii. Pentru favorizarea exercitării acestui drept, agenții economici sunt obligați să afișeze la vedere pentru consumatori un mesaj informațional care printre altele prevede că în cazul refuzului de înmânare a bonului de casă, consumatorul dispune de dreptul de a beneficia de bunul achiziționat sau de serviciul prestat fără plata contravalorii acestuia.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul urmărește sporirea măsurilor de protecție a drepturilor consumatorilor. Cu toate acestea, au fost identificați factori de risc de natură să conducă la împiedicarea obiectivelor propuse la elaborarea proiectului. În acest sens, se stabilește obligativitatea agenților publici de a afișa un anunț referitor la dreptul consumatorului de a nu achita contravaloarea bunului sau serviciului în cazul în care nu se eliberează bonul de casă, însă proiectul este incert referitor la conținutul anunțului respectiv. Unul dintre anunțurile indicate agenților economici pentru afișare conține o informație ce nu este în concordanță cu prevederile Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor. Totodată, legiferarea obligației consumatorilor de a solicita bonul fiscal de la agenții economici este lacunară și imprecisă.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

Nota informativă descrie condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite,

redând în acest sens principalele prevederi, elementele noi, precum și modul de încorporare a proiectului în cadrul normativ în vigoare.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Conform datelor din compartimentul 5 al notei informative, *„Proiectul dat nu presupune careva cheltuieli suplimentare sau pierderi la bugetul public național și nu se anticipează dificultăți în implementarea acestuia. Deopotrivă, prin implementarea acestui proiect de lege se anticipează responsabilizarea agenților economici prin oferirea bonurilor de casă și plata impozitelor, respectiv acumularea mijloacelor financiare adiționale la bugetul de stat”.*

I.5.3. Efectuarea analizei impactului de reglementare.

Potrivit art.30, pct.2 din anexa nr.1 la Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, *„În cazul proiectelor actelor normative ce reglementează activitatea de întreprinzător, suplimentar se descriu concluziile și propunerile înaintate în cadrul studiilor de cercetare, precum sau rezultatele analizei ex ante sau ale analizei impactului de reglementare.*

Se prezintă argumentarea, în baza evaluării beneficiilor, a necesității adoptării actului normativ și, după caz, analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv prin prisma respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului”.

Conform art.13 al Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, *„(1) Analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului, precum și corespunderea actului scopurilor politicii de reglementare și principiilor prezentei legi. (2) Actul de analiză a impactului de reglementare este parte integrantă a notei informative a proiectului de act normativ.”* Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019.

În pofida faptului că prevederile proiectului urmează să genereze consecințe juridice pentru antreprenorii din toate domeniile, nota informativă nu conține analiza impactului de reglementare.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *„textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale

și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

Cu toate acestea, s-a remarcat că proiectul uzează de expresia „*bon fiscal*”, însă Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor uzează de expresia „*bon de casă*”. Deși expresiile în cauză dispun de același sens, în scopul menținerii coerenței cadrului normativ, este important ca proiectul să asigure unitatea terminologică a actului normativ în care intervine. Analiza acestui aspect și soluția recomandată este expusă la compartimentul III din prezentul Raport.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului au fost identificate norme contradictorii care periclitează atingerea obiectivelor propuse la elaborarea proiectului și care generează incertitudine în relațiile sociale reglementate. Prin proiect se obligă agenții economici să afișeze la vedere, în interesele consumatorilor, un anumit mesaj informațional. Divergența identificată și analizată în Raport constă în faptul că unele informații din mesajul respectiv nu corespund prevederilor legii care se modifică. Nominalizarea normelor divergente, analiza acestora și riscurile iminente sunt expuse la compartimentul III din prezentul Raport.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și nici a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -
<p>Art. I pct. 2, 3 și 4 din proiect</p> <p>Articolul I - Legea nr. 105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor, se modifică după cum urmează:</p> <p>2. La articolul 9 după lit. f) se introduce o nouă literă f1) cu următorul cuprins:</p> <p>„f1) să asigure afișarea la vedere a anunțului cu următorul cuprins: „Dacă nu primiți bonul fiscal, aveți obligația să-l solicitați. În cazul unui refuz, aveți dreptul de a beneficia bunul achiziționat fără plata contravalorii acestuia”.</p> <p>3. La articolul 10 lit. f1) sintagma „, în cazul prestării serviciilor de transport rutier de persoane în regim taxi,” se exclude, iar sintagma „călătoria” se substituie cu sintagma „bunul achiziționat sau serviciul prestat”.</p> <p>4. La articolul 25 alin. (12) după sintagma „reclamației,” se adaugă sintagma „fiind însoțită de următorul mesaj „Dacă nu primiți bonul fiscal, aveți obligația să-l solicitați. În cazul unui refuz, aveți dreptul de a beneficia de bunul achiziționat sau de serviciul prestat fără plata contravalorii acestuia. [...]”.</p>

Obiecții:

Prin intermediul normelor precitate agenții economici se obligă să afișeze la vedere, pentru consumatori, un anunț cu un text prestabilit. Obiecțiile imputabile dispozițiilor citate vizează primul enunț din acest anunț, care prevede următoarele: „*Dacă nu primiți bonul fiscal, aveți obligația să-l solicitați*”.

În acest sens, prin proiect se încearcă legiferarea unei obligații în sarcina consumatorilor - de a solicita bonul fiscal de la agenții economici. Pe de o parte, o asemenea obligație poate fi considerată excesivă pentru consumatori, deoarece este de competența autorităților publice să monitorizeze și să controleze respectarea legislației fiscale de către agenții economici. Pe de altă parte, nu sunt reglementate consecințele juridice ale neexecutării obligației respective de către consumatori, ceea ce îi conferă un caracter declarativ.

Mai mult decât atât, reglementarea lacunară a obligației consumatorilor, poate determina și un comportament abuziv din partea agenților economici. Or, aceștia din urmă își pot justifica inacțiunea de eliberare a bonului fiscal în temeiul inacțiunii consumatorului de a solicita bonul respectiv. Proiectul pare să stabilească o legătură de interdependență între obligația consumatorului de a solicita bonul fiscal și obligația agentului economic de a elibera bonul fiscal. Această abordare este de natură să creeze impresia în rândul consumatorilor că neeliberarea bonului fiscal de către agentul economic nu constituie o încălcare în condițiile în care nici consumatorul nu-și execută obligația de a solicita bonul fiscal. Această perspectivă de interpretare, însă, nu corespunde spiritului legii.

În concluzie, dispozițiile citate nu conferă suficientă claritate referitor la drepturile și obligațiile consumatorilor. Existența unei obligații în sarcina consumatorilor trebuie să dispună de o reglementare detaliată și fără ambiguități, astfel încât să fie previzibile consecințele juridice ale executării obligației, cât și a neexecutării sau executării necorespunzătoare a obligației în cauză. Pericolul proiectului constă în incertitudinea reglementării relațiilor sociale privind protecția consumatorilor ceea ce poate determina carențe în sistemul de protecție a drepturilor consumatorilor în practică.

Recomandări:

Se recomandă, la art. 1 pct. 2 și 4 din proiect, substituirea sintagmei „*aveți obligația*” cu „*aveți dreptul*”, astfel încât consumatorii să dispună de dreptul de a solicita bonul fiscal, dar nu să fie obligați să solicite acest act.

În cazul în care se insistă pe menținerea redacției din proiect, se recomandă consacrarea obligației consumatorilor de a solicita bonul fiscal într-o normă juridică și completarea proiectului cu norme de detaliu care să reglementeze conținutul obligației consumatorilor de a solicita bonul fiscal, modalitatea de executare a acestei obligații, consecințele executării, neexecutării sau executării necorespunzătoare, modalitatea de probare a executării acestei obligații de către consumatori etc.

Factori de risc:

- Lacună de drept
- Norme irealizabile
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entităților publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa responsabilității clare pentru încălcări
- Temeiuri neexhaustive pentru survenirea răspunderii

Riscuri de corupție:

- Legalizarea actelor de:
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - abuz de serviciu

Art. I pct. 2, 3 și 4 din proiect

Articolul I - Legea nr. 105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor, se modifică după cum urmează:

2. La articolul 9 după lit. f) se introduce o nouă literă f¹) cu următorul cuprins:

„f¹) să asigure afișarea la vedere a anunțului cu următorul cuprins: „Dacă nu primiți bonul fiscal, aveți obligația să-l solicitați. În cazul unui refuz, aveți dreptul de a beneficia bunul achiziționat fără plata contravalorii acestuia”.

3. La articolul 10 lit. f¹) sintagma „, în cazul prestării serviciilor de transport rutier de persoane în regim taxi,” se exclude, iar sintagma „călătoria” se substituie cu sintagma „bunul achiziționat sau serviciul prestat”.

4. La articolul 25 alin. (12) după sintagma „reclamației,” se adaugă sintagma „fiind însoțită de următorul mesaj „Dacă nu primiți bonul fiscal, aveți obligația să-l solicitați. În cazul unui refuz, aveți dreptul de a beneficia de bunul achiziționat sau de serviciul prestat fără plata contravalorii acestuia. Este interzisă înmânarea către client a unui alt document în loc de bonul de casă, care este prezentat consumatorului în calitate de document ce atestă plata contravalorii bunurilor sau serviciilor prestate”.

Obiecții:

Urmare a analizei normelor precitate și coroborării acestora se atestă o contradicție între ele, ce constă în lipsa unicității anunțului informațional ce se impune a fi afișat de către agenții economici.

Astfel, art. I pct. 4 din proiect prevede completarea art. 25 alin. (12) din Legea nr. 105/2003 și, drept urmare, toți agenții economici vor avea obligația de informare a consumatorilor prin afișarea la vedere a următorului mesaj: *„Dacă nu primiți bonul fiscal, aveți obligația să-l solicitați. În cazul unui refuz, aveți dreptul de a beneficia de bunul achiziționat sau de serviciul prestat fără plata contravalorii acestuia. Este interzisă înmânarea către client a unui alt document în loc de bonul de casă, care este prezentat consumatorului în calitate de document ce atestă plata contravalorii bunurilor sau serviciilor prestate”*.

Pe de altă parte, la art. I pct. 2 și 3 din proiect, se prescrie un conținut diferit al mesajelor ce trebuie să fie afișate la vedere de către vânzători și prestatorii de servicii:

- anunțul ce urmează a fi afișat de către vânzători: *„Dacă nu primiți bonul fiscal, aveți obligația să-l solicitați. În cazul unui refuz, aveți dreptul de a beneficia bunul achiziționat fără plata contravalorii acestuia”*;
- anunțul ce urmează a fi afișat de către prestatori: *„În cazul în care nu este emis și înmănat bonul de casă pe suport de hârtie și/sau în formă electronică, consumatorul este în drept să nu achite bunul achiziționat sau serviciul prestat”*.

Respectiv, proiectul completează proiectul cu obligația de afișare a 3 mesaje distincte: unul pentru toți agenții economici, unul pentru vânzători și unul pentru prestatori.

Problematika acestor dispoziții constă în faptul că generează incertitudine referitor la conținutul mesajelor informaționale ce urmează a fi afișate de către agenții economici, or în esență aceste mesaje promovează aceeași idee - *dreptul consumatorului de neachitare a contravalorii bunului achiziționat sau serviciului prestat, în cazul neemiterii sau neînchitării de către agentul economic a bonului de casă*.

Spre exemplu, pentru un vânzător de bunuri nu este clar care mesaj informațional trebuie să-l afișeze: cel prescris la pct. 2 sau cel de la pct. 4 din proiect sau, dimpotrivă, este obligat să afișeze ambele mesaje informaționale. Dilema respectivă este alimentată de faptul că ambele anunțuri, deși în esență promovează aceeași idee, au un conținut distinct, iar unele informații sunt chiar diferite. Mai mult decât atât, putem observa că în anunțul ce va fi afișat de către prestatorii de servicii lipsește mențiunea despre obligația consumatorilor de a solicita bonul de casă.

Aceste divergențe lipsesc proiectul de coerență și previzibilitate, precum și generează incertitudine asupra procesului de evaluare a comportamentului agenților publici aferent respectării legislației protecției consumatorilor. În asemenea circumstanțe, sunt posibile abuzuri atât în cadrul sectorului public, cât și în cadrul sectorului privat. Lipsa unui text de lege suficient de clar justifică acțiunile agenților privați de a determina de sine stătător limitele de legalitate ale propriilor comportamente. Totodată, această marjă de apreciere a comportamentului de către agenții privați conferă agenților publici posibilitatea creării unei practici neuniforme de implementare a proiectului, în funcție de interesele private urmărite.

Recomandări:

Se recomandă modificarea prevederilor art. I pct. 2, 3 și 4 din proiect astfel încât să fie unificat conținutul mesajului informațional pe care agenții economici vor fi obligați să-l afișeze la vedere în interesul consumatorilor.

Factori de risc:

- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Legalizarea actelor de:
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - abuz de serviciu

- 3 -

Art. I pct. 4 din proiect

Articolul I - Legea nr. 105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor, se modifică după cum urmează:

4. La articolul 25 alin. (12) după sintagma „reclamației,” se adaugă sintagma „fiind însoțită de următorul mesaj „Dacă nu primiți bonul fiscal, aveți obligația să-l solicitați. În cazul unui refuz, aveți dreptul de a beneficia de bunul achiziționat sau de serviciul prestat fără plata contravalorii acestuia. Este interzisă înmânarea către client a unui alt document în loc de bonul de casă, care este prezentat consumatorului în calitate de document ce atestă plata contravalorii bunurilor sau serviciilor prestate”.

Obiecții:

Prin intermediul normei precitate se obligă agenții economici să afișeze la vedere, pentru consumatori, un anunț cu un text prestabilit. Obiecțiile imputabile dispozițiilor citate vizează ultimul enunț din acest mesaj informațional, care prevede următoarele: „*Este interzisă înmânarea către client a unui alt document în loc de bonul de casă, care este prezentat consumatorului în calitate de document ce atestă plata contravalorii bunurilor sau serviciilor prestate*”.

Inițial se remarcă faptul că informațiile cuprinse în mesajul informațional ce va fi difuzat de către agenții economici contravine prevederilor art. 9 și 10 din Legea nr. 105/2003. În acest sens, conform art. 9 lit. f) vânzătorul este obligat să înmâneze bon de casă sau un alt document, care confirmă faptul cumpărării produsului, conform unui regulament aprobat de Guvern, iar potrivit art. 10 lit. f), prestatorul este obligat să înmâneze bon de casă sau un alt document, care confirmă faptul prestării serviciului, conform unui regulament aprobat de Guvern.

Așadar, pe de o parte normele ce stabilesc obligațiile agenților economici permit eliberarea altui document, alternativ bonului de casă, ce confirmă tranzacția economică realizată, iar pe de altă parte proiectul prescrie că mesajul informațional va conține o interdicție de a înmâna clientului a unui alt document în schimbul bonului de casă.

Suplimentar la divergența identificată, asemănător primei obiecții expusă în Raport, punem în lumină problematica regimului juridic al informațiilor cuprinse în mesajele informaționale pe care agenții economici sunt obligați să le afișeze la vedere. În cazul în care mesajul informațional reproduce o dispoziție legală, atunci nu există chestiuni de interpretare, însă în cazul în care mesajul informațional conține date noi,

neprescrise de actele normative, sau chiar contrare dispozițiilor legale, atunci sunt iminente interpretări abuzive și practici neuniforme de aplicare. În acest context, se remarcă faptul că este potrivit ca orice mesaj difuzat consumatorilor să dispună de un fundament legal, altfel spus, conținutul informațiilor afișate la locurile de vânzare sau de prestări servicii să reflecte norme juridice, nerespectarea cărora poate implica suportul autorităților statului și chiar aplicarea sancțiunilor.

În concluzie, norma analizată este de natură să genereze incertitudine în relațiile juridice ce vizează emiterea actelor confirmative ale realizării unei tranzacții economice și ale achitării mijloacelor financiare pentru aceasta (fie bon de casă, fie alt document). Pe de o parte Legea nr. 105/2003 permite agenților eliberarea și a altor acte confirmative, însă proiectul propune o dispoziție, al cărei regim juridic nu este clar, potrivit căreia este interzisă înmânarea către client a unui alt document în loc de bonul de casă. Această incertitudine profită comportamentelor abuzive și neprevizibilității modalității de implementare a proiectului, atât cu referire la sectorul public, cât și la cel privat.

Recomandări:

La art. I pct. 4 din proiect se recomandă reformularea enunțului „*Este interzisă înmânarea către client a unui alt document în loc de bonul de casă, care este prezentat consumatorului în calitate de document ce atestă plata contravalorii bunurilor sau serviciilor prestate*” în corespundere cu prevederile art. 9 lit. f) și art. 10 lit. f) din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor, care prescriu că vânzătorul și prestatorul sunt obligați să înmâneze bon de casă sau un alt document, care confirmă faptul prestării serviciului, conform unui regulament aprobat de Guvern.

Factori de risc:

- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

- 4 -

Obiecție generală asupra proiectului

Obiecții:

Obiecția ce vizează întreg conținutul proiectului se referă la utilizarea termenului „*bon fiscal*”. Legea nr. 105/2003 care se propune a fi modificată uzează în acest sens de termenul „*bon de casă*”.

Expresiile „*bon fiscal*” și „*bon de casă*”, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 141/2019 cu privire la aplicarea echipamentelor de casă și de control la efectuarea decontărilor, reprezintă unul și același document. Cu toate acestea, în scopul menținerii coerenței cadrului normativ, este important ca proiectul să asigure unitatea terminologică a actului normativ în care intervine.

Recomandări:

Se recomandă ca în tot textul proiectului să fie înlocuită expresia „*bon fiscal*” cu „*bon de casă*”.

Factori de risc:

- Utilizarea neuniformă a termenilor

Riscuri de corupție:

- Generale

IV. Concluzia expertizei

Prin proiect se propune modificarea Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor. În acest sens, dreptul consumatorilor de a nu achita contravaloarea serviciului de transport rutier de persoane în regim de taxi, în cazul neemiterii sau neînchinării de către conducătorul auto a bonului de casă pe suport de hârtie și/sau în formă electronică se extinde asupra tuturor consumatorilor în cazul tuturor procurărilor de bunuri și servicii. Pentru favorizarea exercitării acestui drept, agenții economici sunt obligați să afișeze la vedere pentru consumatori un mesaj informațional care printre altele prevede că în cazul refuzului de înmânare a bonului de casă, consumatorul dispune de dreptul de a beneficia de bunul achiziționat sau de serviciul prestat fără plata contravalorii acestuia.

Proiectul urmărește sporirea măsurilor de protecție a drepturilor consumatorilor. Cu toate acestea, au fost identificați factori de risc de natură să conducă la împiedicarea obiectivelor propuse la elaborarea proiectului. În acest sens, se stabilește obligativitatea agenților publici de a afișa un anunț referitor la dreptul consumatorului de a nu achita contravaloarea bunului sau serviciului în cazul în care nu se eliberează bonul de casă, însă proiectul este incert referitor la conținutul anunțului respectiv. Unul dintre anunțurile indicate agenților economici pentru afișare conține o informație ce nu este în concordanță cu prevederile Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor. Totodată, legiferarea obligației consumatorilor de a solicita bonul fiscal de la agenții economici este lacunară și imprecisă.

Nota informativă nu conține analiza impactului de reglementare în pofida faptului că prevederile proiectului urmează să genereze consecințe juridice pentru antreprenorii din domeniul echilibrării, transportului și furnizării energiei electrice.

În concluzie, autorul urmează să redacteze proiectul prin prisma aspectelor și recomandărilor expuse în prezentul Raport de expertiză anticorupție, precum și să completeze nota informativă cu analiza impactului de reglementare.

01.03.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Ilie Creciun , Inspector principal

1000

1000

1000

1000